

Melyik ér többet?

Arra, arra, lefelé, egy kicsit felfelé, Tiszán túl, Dunán túl, hol a kurta farkú tarka malac túr, volt egyszer egy király s annak három fia. Mikor mind a három fiú annyira felcseperedett, hogy serkedezett a bajuszuk, azt mondta nekik a király:

- No, édes fiaim, most már menjetek, lássatok országot, világot.

Elindult a három királyfi három szép paripán, s mentek hegyeken, völgyeken, erdőkön, mezőkön keresztül, hol lefelé, hol felfelé, de mindegyre csak elfelé.

Addig mentek, mendegéltek, míg egyszer csak egy rengeteg nagy városba értek. Kérdik a város végén egy fiútól:

- Hé, fiú, miféle város ez a falu?

Feleli a fiú:

- Ez a fehér király városa.

Megörültek a királyfiak, hogy a király városába értek, mentek egyenest a királyi palotába, ott is a király elé, s elmondták, hogy kik s mik ők.

Örvendett a fehér király a fiúknak, mert erős barátságban volt az apjukkal. De hát még a királyfik örültek csak igazán, amikor meglátták a fehér király leányát. Sok szép leányt láttak a hazájukban, de ilyen szépet nem. Bezzeg közrefogták mind a hárman, kellettük magukat, s ahogy a vacsorának vége volt, mind a hárman bementek a király szobájába, s megkérték a leányát mind a hárman.

- Hát én most melyiknek adjam? - tételődött a király. - Hej, hej! csak volna még két leányom!

Mit csináljon? Egyiket sem akarta magára haragítani, hát azt mondta:

- Halljátok, fiúk, én most egyiknek sem adom a leányomat, hanem menjetek tovább, s amelyik mához esztendőre a leghasznosabb dologgal tér vissza, azé lesz a leányom. Itt a kezem, nem disznóláb.

A fiúk kezet csaptak, s még hajnalban útra kerekedtek. Együtt mentek, amíg egy nagy rengetegbe nem értek, itt az út háromfelé ágazott, megegyeztek hát, hogy hárman háromfelé mennek, s majd egy esztendő múlva találkoznak ezen a helyen.

Elváltak békességgel, s ment ki-ki az útjára. Sok országot bejárt mind a három fiú, mindent jól megnéztek, vizsgáltak, egy s más dolgot megvettek, aztán ismét eldobták, mert még többet érőre akadtak. Hanem telt-múlt az idő, vissza is kellett már fordulni, egy-egy dologban mégiscsak megállapodtak mind a hárman, s mire az esztendő letelt, visszakerültek abba a rengeteg erdőbe, ahol egymástól elszakadtak.

Bezzeg, hogy mindjárt azt nézték, melyik mit hozott. A legidősebb azt mondta:

- Nézzétek, én egy olyan messzelátó üveget vettem, hogy a világ végére lehet vele látni.

A középső azt mondta:

- Én egy olyan köpenyegét vettem, hogy csak belé kell bújni, s odarepít egy szempillantásra, ahová parancsolod.

A harmadik azt mondta:

- Én meg egy olyan narancsot vettem, hogy a halottnak, ha még nem telt el huszonnégy óra a halála után, csak az orra alá kell tartani, s egyszerre fölébred.

Ahogy ezt mondják egymásnak, a legidősebb belenéz a messzelátóba, s hát csak kiejti a kezéből ijedtében.

- Talán bizony valami rosszat láttál? - kérdezték a testvérei.

- Jaj, ne is kérdjétek, halva fekszik a királykisasszony!

Belenéz a másik kettő is a messzelátóba, s hát csakugyan igaz: halva feküdt a szép királykisasszony.

- Hamar, hamar - kiáltott a középső királyfiú -, bújjatok a köpönyegembe, egyszeribe ott leszünk, s hátha még fel lehet támasztani.

Belebújtak a köpönyegbe, s hopp! már ott is voltak a király palotájában.

A legkisebb királyfi előveszi a narancsot, a királykisasszony orra alá tartja, s lám, egyszeribe felpattan a szeme, mosolyog a szája!

Na, volt nagy öröm. Volt ám, de nem sokáig. Mert a királyfiak összevesztek a leányon. A legidősebb azt mondta:

- Engem illet, mert én láttam meg, hogy meg van halva.

A középső azt mondta:

- Azt bizony megláthattad volna, mert ha nincs az én köpönyegem, még most is az erdőben volnánk. Engem illet a leány.

- Úgy? - mondta a legkisebb. - Hát aztán mit értünk volna azzal, hogy az egyik meglátta, a másik ideröpített, ha nincs az én narancsom?

Nem tudott igazságot tenni a király köztük, össze kellett hogy hívassa az ország bölcs embereit, hadd tegyenek azok igazságot. Ezek aztán összeültek, hét nap, hét éjjel tanakodtak, az egyik erre beszélt, a másik arra, míg a hetedik éjjel mégis megegyeztek, hogy a legkisebb királyfit illeti meg a királykisasszony.

Ebben megnyugodtak az idősebb fiúk is, s úgy járták a kállai kettőst az öccsük lakodalmán, hogy döngött belé a palota földje. Egyszerre csak, a nagy vigasság közben, előveszi a legidősebb fiú a messzelátóját, s beléje kukkint.

- Gyere csak, gyere - mondja a köpönyeges öccsének -, nézz bele, s mit látsz?

- Látok - mondja az - két szép leányt, olyan szépek, mint két ragyogó csillag.

- No, ha látsz, bújjunk a köpönyegbe, s nézzük meg őket közelebbről.

Még meg sem gondolták jól, már ott is voltak. Az ám, a szomszéd király leánya volt az a két leány. Megkérték a kezüket: adták, vitték a köpönyegben. Meg sem álltak hazáig. Hazaért akkorra az öccsük is a feleségével.

Még csak most volt víg lakodalom. A sánták is rúgták a port, ahogy tudták. Tál, tányér elég volt, étel, ital kevés volt, mégis minden jól volt.